

Nr. 61

XXVII r.

istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp

Artykułów i listów anonimowych nie pomieszcza się.

Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK NIEZALEZNY OD ZADNEJ PARTJI.

Niedziela, dnia 2 marca 1924 r.

Cena numeru
250.000 mk.

Cena prenumeraty

w Łodzi:

Miesięcznie 4.800.000.

Odnoszenie do domów 200.000

Z przes. poczt.

Miesięcznie 6000.000

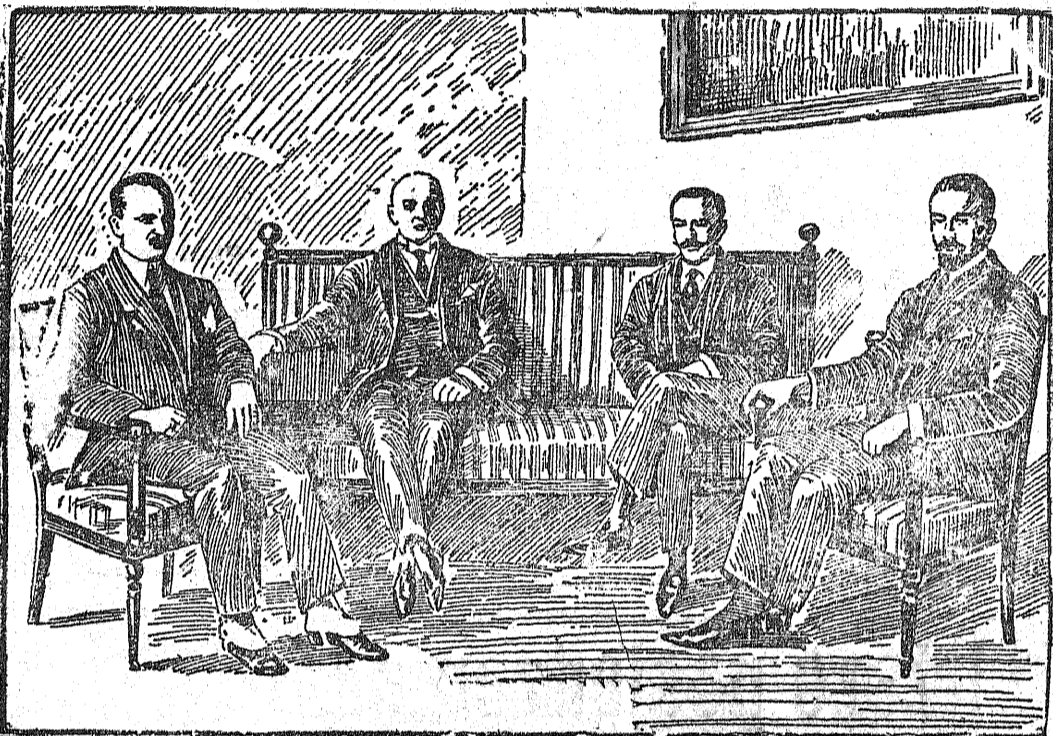
za Łodzią egz. 20.000 drożej

Konto P.K.O. 60594.

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem.

Po zjeździe bałtyckim.

Główna № 16.

Główna № 16.

M. Duszkiewicz E. Bonaszewski i S-ka

Polecają Szanownej Kliencji swój skład materiałów ubraniowych oraz ubrań gotowych i na zamówienia.

Dla inteligencji pracującej

udzielamy kredytu wekslowego na dogodnych warunkach. (183)

Ceny niższe 1

Ceny niższe!

obrączki ślubne od 30 mil.

para pierścionki, kolczyki z gwarancją za złoto zegary, zegarki platery najtaniej sprzedaje

Jan Płacek

ul. Brzezińska Nr. 10. 497 8

Twierdzenie, jakoby konferencja bałtycka nie dała żadnych wyników okazuje się mimo wszystko niezupełnie słusznym. Oto bowiem ministrowie wyzyskali zjazd w celu... wspólnego sфотографowania się. Ten — zresztą bardzo udatny — „wynik“ zjazdu przedstawiamy do oceny naszym czytelnikom. Od lewej do prawej znajdują więc czytelnicy: 1) lo-

tewskiego ministra spraw zagranicznych p. Seję; 2) estońskiego ministra spraw zagranicznych p. dra Ackla; 3) ministra Zamojskiego; 4) fińskiego ministra p. Enckla. Należy zaznaczyć, że na fotografii wszyscy wpatrzeni są w wspólny cel, a rianowicie w aparat. Trudno! Na razie musimy się nieestetycznie zadowolić choćby taką jednogłośnie-

Metody wojującego hakatyzmu.

W miejscowym organie wojującego hakatyzmu polakożerczej „Freie Presse“ ukazało się w ostatnim czasie kilka artykułów pt. („Chauvinismus und Lüge an der polnischen Literatur“) „Szowinizm i kłamstwa w polskiej literaturze napisanych przez A. Holko, w których stawia się zarzut całej polskiej literaturze, iż nie spełniła w pełnej mierze swego zadania ażeby wzniesć ludzkość ponad wyższe ideały a poświęciła się wyłącznie interesom państwowym — stając się przez to tylko środkiem do odzyskania utraconej niepodległości.

Cały dorobek literatury polskiej za ubiegłe stulecie nosi według oceny autora piętno wybitnie nacjonalistyczne, owiane skrajnym szowinizmem. Zaden z polskich szermierzów ducha nie podniósł się do tej miary co Dante, Tolstoj, Cervantes, Szekspir, Ibsen, Hugo — którzy są poetami całej ludzkości — gdyż tymczasem Mickiewicz, Sienkiewicz, Kraśniński, Konopnicka i inni — to poeci wyłącznie polscy — twórczość których jest każdej innej nacji zupełnie obca.

W konkluzji przekonujemy się, że cała polska literatura — to wytwór nacjonalistycznego szowinizmu oparty na kłamstwie. Oto mniej więcej dokładne stresz-

czenie całości omawianych artykułów.

Jaką wartość posiada ta ocena niech świadczy wybór utworów na których ułożono główne zarzuty. Tak więc wymienia się z Mickiewicza „Grażynę“ i „Konrada Wallenroda“, Prusa „Placówkę“ i „Powracająca fał“, Konopnickiej „Niemczaków“, „Głupiego Franka“ i „W Winarskim forcie“, Sienkiewicza „Z dziennika poznańskiego nauczyciela“ i „Trylogię“.

Jednym słowem tylko rzeczy traktujące o współrodakach pruskiej ojczyzny autora. Czyżby to był cały dorobek polskiej literatury za ubiegłe stulecie? I czy można na zasadzie tych tylko rzeczy wytoczyć podobne zarzuty całej polskiej literaturze?

Zatrzymując się nad treścią „Roty“ Konopnickiej daje autor wyraz swemu ubolewaniu że śpiewają „Rote“ przy wszelkiego rodzaju uroczystościach dzieci i żołnierze pochodzenia niemieckiego, a sama treść tej pieśni jest nienawiścią do niemieckości.

Jest niezmiernie ciekawym czy pan Holko równie ubolewał nad martyrologią dzieci polskich z Wrześni, wozem Drzymały i wywłaszczeniami — a przecież ta pieśń powstała w tej epoce — w czasach największego pruskiego ucisku polskość. Tylko ucisk i pod-

łość rodza nienawiść. Niechże więc o samą treść pieśni p. Holko ma pretensję do swoich rodaków.

Wyjątkowo wiele miejsca poświęcone jest Sienkiewiczowskiej „Trylogii“ i rozbiór tego dzieła zajmuje trzy czwarte cytowanych artykułów. Na „Trylogii“ jest głównie oparty zarzut kłamstw postawiony w tytule. Rozejrzyjmy się więc na jakich podstawach oparto te zarzuty. Otóż w pierwszej części „Trylogii“ „Ogniem i mieczem“ główni bohaterzy tej powieści Jeremi Wiśniowiecki i Chmielnicki odtwarzani są niezgodnie z historią, i wszystkie dane historyczne w tej materii wrócono do góry nogami. Tak więc Chmielnicki przedstawiony jako buntownik i rebeliant jest defacto największym jaki istniał bohaterem narodu ukraińskiego. Jeremi zaś — największy bohater narodu — zbawca ojczyzny — jest zwykłym zdrajcą swego bezbronnego i bezradnego narodu — ukraińskiego. Jako źródło historyczne dla stwierdzenia tych sprzeczności podaje pan Holko „Szczegółową historię narodu ukraińskiego napisaną przez profesora uniwersytetu kijowskiego znanego polakożercę Gruszewskiego“.

Na zasadzie tego źródła postawiono zarzut całej literaturze polskiej że posługuje się kłamstwem — i na nim się opiera.

Dlaczego pan Holko nie zacytował źródła bardziej bezstronnego weźmy francuskiego lub angielskiego?

W opisie Sienkiewiczowskiego „Potopu“ zarzuca się autorowi, że starał się główną winę zdrady kraju zwać na inowierców — to już jest kłamstwo pana Holki — a w „Panu Wołodyjowskim“ — ma się za złe autorowi że ostatnie stronicę poświęca uczczeniu pamięci Wołodyjowskiego, który zginał grzebiąc się pod gruzami prochowni kamienieckiej wraz z Kettlingem — zasługi ostatniego nie zostały przez Sienkiewicza tak samo uczczony

ne — I to jest według pana Holki cała zła strona utworu — ten polski szowinizm.

Zapomina pan Holko że wszystkie czyny bohaterskie Kettlinga są przecież gruntownie opisane jak i poświęcenie jego, jednak całość książki jest przecież poświęcona Wołodyżowskiemu. Kto wie, gdyby Sienkiewicz przeżył zarzut pana Holki czyby nie zmienił odpowiednio swej powieści?

Na zakończenie dodaje się że posiew wszedł i wydaje owoce — których doświadczenia mniejszości narodowej — Polsce. Posiew według proroctwa prusaka z „Freie Presse“ błogosławieństwa nam nie przyniesie.

Nic bowiem nie działa tak niszcząco na współzycie narodów jak nienawiść i kłamstwo.

Ojczyzna prusaka z „Freie Presse“ bęprawda, zatrzuwa naród, grzeszy przed Bogiem i ludzkością.

Tych dwóch ostatnich zasad sam kłopotysta z „Freie Presse“ nie przestrzega.

Cała treść artykułów niema w sobie nic wspólnego z temi zasadami i jest przesiąknięta nienawiścią do wszystkiego co polskie, — — — jest prowokacyjnym judzeniem wszystkich mniejszościowych Niemców przeciwko polskości — przez tendencyjne kłamliwe przedstawienie istotnej twórczości literatury polskiej. Jest to ten rzeczywisty posiew nienawiści, który stwarza te gorzkie owoce — i na złagodzenie ich smaku nie wpłynie.

Gdyby nawet cała literatura polska z ubiegłego stulecia oddała się wyłącznie celowi odzyskania niekodygłości — to nietylko by jej tego za złe nie przyjął — gdyż w epoce niewoli — było to dla niej najwyższą racją stanu.

Ojczyzna prusaka „Freie Presse“ będąc wówczas u szczytu swej potęgi hodowała całą plejadę pisarzy wpajających Niemcom nienawiść przeciw wszystkiemu co pruskiem nie było — przeciwko polakom a utrzymywanych z „Ostmarkenzulage“. Posiew ten już wydał — owoce którymi były dla Niemców rezultaty wojny europejskiej, które i prusaka z „Freie Presse“ niczego nie nauczyły.

(erha)

Rola Anglii w wojnie światowej.

W ostatnich czasach niezwykle wrażliwie w krajach Ententy wywołała książka admirała angielskiego Consetta pod tyt.: „The Triumph of Unarmed Forces“ (Tryumf sił bezrobotnych), z której się okazuje, że blokada Niemiec podczas wojny właściwie nie istniała i że Niemcy byli wciąż zaopatrywani przez Anglię w żywność i surowce, niezbędne dla celów wojennych.

Admiral Consett twierdzi, i wykazuje, że statki handlowe angielskie, przeznaczone do zaopatrywania Niemiec, przekraczały linie blokady na mocy formalnego pozwolenia utrzymywania stosunków handlowych z krajami neutralnymi.

Tak więc za pośrednictwem Holandji, Danji i Szwecji handel brytyjski zaopatrywał bez przerwy Niemcy — bezpośrednio w żywność, pośrednio w amunicję.

Co się tyczy żywności, to Holandia, która zaopatrywała Anglię, poszła na służbę Niemiec z wiedzą Anglików.

W 1916 roku Anglia otrzymywała z Holandji o 46.000 tonn produktów spożywczych mniej, podczas gdy Niemcy otrzymywały ich więcej o 107.000 tonn. W tym czasie Holandia importowała dwanaście razy więcej kakao niż przed wojną, a było ono dostarczane przez Anglię. Tego rodzaju skandaliczny handel, na który zwrócili uwagę pisma takie, jak „Morning Post“, „Daily Mail“, został przerwany dopiero z chwilą wystąpienia zbrojnego Stanów Zjednoczonych.

Gdy chodzi o surowce niezbędne dla fabrykacji broni i amunicji (metale, bawelna, kauczuk etc.) to te dostawały się bezpośrednio ze statków angielskich do portów neutralnych, skąd je następnie wysłano do Niemiec albo były przygotowane w krajach neutralnych dzięki węglowi angielskiemu.

Tak np. fabryki szwedzkie, które cały

Pendant do ilustracji naszej, na 1-szej stronie.

Jeszcze dużo upłynie z Wisły wody do Bałtyku, nim dojrzeje „idea związku bałtyckiego“.

RYGA, 13. (AW) Poseł lotewski w Finlandji, Sirinsch, oświadczył w wywiadzie dziennikarskim, że idea związku bałtyckiego nie dojrzała jeszcze dostatecznie w finlandzkiej opinii publicznej, można jednak przypuszczać, że w najbliższym czasie stosunek Finlandji do Związku Bałtyckiego ulegnie zasad-

niczemu wyjaśnieniu. Z każdym dniem nieustannie mnożą się głosy w prasie, poświęcone gruntownemu rozważeniu tej sprawy, a partje polityczne przeprowadzają wyczerpujące dyskusje i postanawiają włączyć do swego programu ściśle sformułowane tezy o stosunku swym do związku bałtyckiego.

Miejsce wyładunkowe dla amunicji w porcie Gdańskim.

Gdańskie sfery gospodarcze niezadowolone z propozycji komisji Ligi Narodów.

GDĄŃSK, 13. (AW) Gdańskie sfery gospodarcze przyjęły z żywym niepokojem propozycję komisji Ligi Narodów przeniesienia miejsca wyładunkowego i składów amunicji z Holmu na Westerplatte. Komisja Ligi Narodów proponuje natomiast, aby do czasu zbudowania na Westerplatte potrzebnych urządzeń, które mogą być ukończone dopiero w ciągu roku, wyładunek odbywał się w wolnym porcie, w Neufahrwasser. Sytuacja w wolnym porcie, zdaniem sfer gospodarczych gdańskich, zupełnie nie pozwala na to, pomijając już fakt ten, że budowa potrzebnych urządzeń w Westerplatte potrwa dłużej, niż jeden rok. W ten porz jest dzisiaj przeładowywany statkami i towarami, tak, że tylko z wielkimi trudnościami może zaspokoić najżywoł-

niejsze potrzeby. Tymczasem statki z amunicją muszą być wyładowane przed statkami towarowymi. Pierwzeństwo wyładunku statków z amunicją, aczkolwiek uzasadnione potrzebą bezpieczeństwa, pociągnie za sobą spóźnienie wyładunku statków towarowych, i konieczność rozmieszczenia ich w innych punktach portu, także ze względu na bezpieczeństwo, co pociągnie za sobą koszty, dalsze opóźnienie wyładunku statków towarowych. Sfery kupieckie gdańskie, wobec tego wyrażają przekonanie, że — wobec przyjęcia wniosku komisji przez radę Ligi Narodów, ruch w wolnym porcie byłby na długi czas zahamowany, zwłaszcza wobec spodziewanych w najbliższym czasie większych transportów amunicji z zagranicy.

Najbliższe posiedzenie Ligi Narodów.

Jakie sprawy, dotyczące Polski, będą rozpatrywane.

GENEWA 13. (PAT) Dnia 10 marca rozpocznie się 28 posiedzenie Ligi Narodów pod przewodnictwem delegata Guani. Na porządku dziennym znajdują się następujące sprawy:

Sprawa Kłajpedzka nad którą obraduje komisja specjalna. Sprawa ewentualnego wyniku rokowań polsko niemieckich sprawa komisji w Zagłębiu Saary, sprawa

ustalenia finansów węgierskich, projekt prawnego wniosku, dotyczącego koordynacji Ligi Narodów w konfliktach międzynarodowych, sprawa Jaworzynny.

sprawa składów amunicji polskiej w Gdańsku, sprawozdanie komitetu dla spraw rozbrojenia, sprawozdanie komisji higienicznej i gospodarczej.

ZAPISY NA AKCJE BANKU POLSKIEGO

W dalszym ciągu zapisali się na listę akcjonariuszów Banku Polskiego na większą ilość akcji: Bank Kwilecki Potocki i Spa w Poznaniu 1000 akcji, Polskie Zrzeszenie Spirytusowe 500 akcji, Stanisław Lubomirski 500 akcji, Bank Holzera w Krakowie 520 akcji, Bank Handlowo-Przemysłowy w Łodzi 250 akcji, Roh, Zieliński i Spa 50 akcji, S-ka Garbarska „Nowość“ w Radomiu 50 akcji, Florian Buczkowski z Chelmieckiego 35 akcji, Bank dyskontowy w Bydgoszczy 38, Herszeberg i S-ka w Łodzi 26 akcji. Zapisali się na 25 akcji Ks.

Adamski w Poznaniu, Konsystorz arcybiskupa w Poznaniu, Ludwik Cieszkowski w Poznaniu, J. Jergan w Warszawie Powązkowska, Fabryka mydła, Warszawski Lombard Akc. Karol Kortze Bielsko, Młyn Parowy w Tczewie, Roman Dietel w Sosnowcu i Skarb Pracy Oświatowo Kulturalnej. Pozatem zapisali się Wice-marszałek Seyda, Wydział powiatowy w Grudziądzu, Tow. „Balsam“, Lempke i S-ka w Warszawie, Kasa przezorności i pomocy pracowników wydziału zaopatrywania miasta Warszawy. Tow. Akc. „Pluton“ D. M. Tarasiewiczów.

węgiel otrzymywały z Anglii, przez cały czas wojny pracowały dla armji niemieckiej.

Admiral Consett wykazuje w jak sposób przedostawały się z Anglii przez Szwecję do Niemiec między innymi smary niezbędne dla artylerji, awiacji, samochodów itp

Admiral Consett twierdzi, że wszystko to było znane rządowi angielskiemu, ponieważ admiralicja przedstawiała mu raporty w tej mierze attache morskiego w Kopenhadze (był nim admirał Consett), zwracając uwagę na ich doniosłość i zadając zastosowania odpowiednich środków. Rząd wszakże mało się liczył z tem wszystkiem, a nawet działał w sensie przeciwnym.

Tak np. wicekonsul Anglii w Kopenhadze otrzymał rozkaz przerwania czynności kontrolujących składy portów duńskich. W ten sposób więc tolerowano kontrabandę wojenną tj. zaopatrywanie Niemiec.

Niektórzy politycy i wyraziciele opinii publicznej angielskiej, jak np. znany publicysta H. Belloc, są zdania, że rewelacje admirała Consetta upoważniają do postawienia w stan oskarżenia gabinetu Asquith'a i Lloyda George'a, a także do pociągnięcia do odpowiedzialności sądowej tych wszystkich paskarzy wojennych, którzy się wzbogacili zaopatrując w żywność i uzbrajając Niemcy.

CZY DŁUGO JESZCZE?

Silne mrozy i świeże zamiecie śnieżne tamują w dalszym ciągu ruch kolejowy.

WARSZAWA 13. (PAT) W dyrekcjach warszawskich, krakowskiej, poznańskiej i gdańskiej ruch normalny. Na obszarze dyrekcji katowickiej, panują silne mrozy tak, że utrudniają prace przetokowe. W dyrekcji wileńskiej trwają silne zamiecie, wskutek czego ruch pociągów odbywa się z opóźnieniem. Zwłaszcza na szlaku Brześć—Luniniec, Baranowicze—Luniniec i Brześć—Baranowicze. W dyrekcji radomskiej ruch pociągów utrudniony z powodu nowych opadów i zamieci śnieżnych. Na linii Włodzimierz—Włocławek—Zawada pociągi towarowe i osobowe grzeźły w śniegu, a pociągi towarowe Nr. 1416 ugrzeźły

w śniegu i pozostawały 7 godzin na linii. Na linii Włodzimierz Włocławek—Wojniczka przetrzymywano pociągi na stacjach w oczekiwaniu oczyszczenia linii ze śniegu. Na odcinku Bełz ugrzeźłał pociąg osobowy Nr. 921 w śniegu i stał w polu przez 3 godziny. W dyrekcji lwowskiej i stanisławowskiej wskutek zasypiania toru, zamknięto ruch na całym szeregu linii drugorzędnych. Mianowicie w dyrekcji lwowskiej zamknięto ruch na linii Lwów—Brzeżany. W dyrekcji Stanisławowskiej podjęto prace przy oczyszczaniu toru ze śniegu na linii Kolomyja—Słoboda Rungurska.

„Osieł z Bożej łaski”

Ludendorff daje ziomkom swoim lekcję patriotyzmu. Charakterystyka polityka z „krótko strzyżonym rozumem”.

MONACHJUM, 13. (PAT) Podczas wczorajszego dnia rozpraw zeznawał Ludendorff, który zaczął swe zeznania od przedstawienia swej kariery wojskowej i politycznej. Ludendorff zaznaczył, że przeniósł się do Bawarii nie z motywów politycznych, lecz z przyczyn prywatnych. W dalszym ciągu Ludendorff zaznaczył, że jest przeciwnikiem marksizmu, komunizmu, a więc żydów, o których niebezpieczeństwa dla sprawy niemieckiej przekonał się w czasie wojny światowej. Później, mówił Ludendorff, jest przeciwnikiem naszej rasy, i dlatego występuje przeciwko niemu w państwie niemieckim, tak, jak występował przeciwko wpływowi Anglików i Francuzów. Jestem przeciwny ultramontanizmowi, odżył w Poznaniu, Toruniu i Strassburgu poznałem jak dalece szkodliwa jest działalność jego dla Niemiec. Polityka ta była powodem, że Śląsk stał się polski. Watykan za czasów Benedykta XV-tego był wrogiem względem nich usposobiony. Ludendorff stwierdza w dalszym ciągu, że jest monarchista, ale dynastia, jego zdaniem, nie jest celem w sobie. Według jego przekonania, Kahr, Lossow i Pfeifer, złamali przyrzeczenie i stali się niehonorowymi. Nie chce, zakończył Ludendorff, związku reńskiego, cząstki Francji, nie chce państwa pod wpływem marksistów i żydów. Niemcy muszą należeć do Niemiec, Ruch, zasilony krwią z 9-go listopada, przelana przez nas, skupi cały naród.

BERLIN, 13. (AW) Mowa Ludendorffa przed sądem monachijskim była niespodzianką przede wszystkim dla kół prawicowych.

Nienawistne i bezczelne ataki na centrum katolickie, identyfikujące centrum z marksyzmem, a przede wszystkim podejrzewanie kół katolickich o akcję przeciw—państwową, powołało tak dalece wagę wyurzeń Ludendorffa, że nawet niektóre dzienniki prawicowe przyznają, że są to poglądy człowieka, który nie powinien mieszać się do polityki.

Według doniesień dzienników z Monachium panuje powszechne zdumienie z powodu tych wystąpień, choć prasa i opinia znajduje się pod terrorem narodowych socjalistów.

„Vorwärts” rozprawia się z mową Ludendorffa w sposób następujący: „Była to mowa oficera, który przystąpiwszy do polityki, rzucił się do niej z

krótko strzyżonym rozumem.

Ludendorff, niewątpliwie rozumie się na strategii, sprzeczne są jednak jego sądy o stopniu własnych kwalifikacji i pod tym względem jest on „osielem z Bożej łaski” (Esel von Gottes Gnade)”. Dowodem głupoty jego jest chociażby lekceważenie Ameryki, jak również jego ucieczka do Szwecji, jego rola pod czas „putschu” Kappa, zamachu listopadowym, wreszcie wczorajsza mowa Ludendorffa była ostatnią stawką czarno—biało—czerwonych. Zamiast zachować rezerwę, na chwilę odpowiednią, wystąpił przedwcześnie i doszczętnie się zblamował”.

TELEGRAMY.

PRAWDA O ZAKŁADACH ŻYRARDOWSKICH.

WARSZAWA 13. (PAT) W związku z powołaniem przez komisję budżetową sejmiku, podkomisji do zbadania sprawy uchylenia sekwestru Zakładów Żyrardowskich, w niektórych organach prasy pokazały się notatki dowodzące, że odpowiedzialność za dokonanie tej transakcji, spada na b. prezesa ministrów gen. Sikorskiego, napiastującego w jego gabinecie tekei ministra p. Władysława Grabskiego. Pisma te twierdzą, że rząd p. Sikorskiego zgodził się na przyjęcie w r. 1923 od akcjonariuszów Zakładów Żyrardowskich 47 milionów marek zdeprecjonowanych zamiast 47 milionów marek, wydanych na udbudowę tych Zakładów w lutym 1919 r. Dowodzą też owe pisma, że minister Kucharski przekreślił już wydaną decyzję w tej sprawie ministra skarbu Wł. Grabskiego, polecając przyjęcie owych 47 milionów 250 tysięcy marek niezwaloryzowanych. Wobec tego ministerstwo skarbu komunikuje: Dochođenje zarządzane przez ministra skarbu stwierdza, że podobnej decyzji nie wydał ani minister Władysław Grabski, ani żaden z jego poprzedników, jak również żaden z dyrektorów departamentu. Istnieje tylko akt z okresu, gdy nie było jeszcze mowy o waloryzacji zobowiązań, mianowicie akt ministra Steczkowskiego, który proponował

w liście do ministra przemysłu i handlu korzystać z likwidowania stosunku skarbu Państwa do akcjonariuszy Zakładów Żyrardowskich, przez odstąpienie rządowi Polskiemu odpowiedniej ilości akcji. Wobec tego informuje pism, dotyczące zgody poprzedników ministra Kucharskiego o niezastosowanie waloryzacji w tej sprawie są bezpodstawne.

TAJEMNICZE ARESZTOWANIE OFICERÓW SZTABOWYCH W PRADZE.

RYGA, 13. (AW) Aresztowano tutaj kilku oficerów sztabu generalnego wśród nadzwyczajnie tajemniczych okoliczności. Dziś odbyło się posiedzenie czeskiej rady ministrów, wyłącznie poświęcone tej sprawie.

PRAGA, 13. (PAT) „Rudo Prawo” donosi, że aresztowanych zostało wiele wyższych oficerów w ministerstwie dla obrony narodowej. Dziennik stwierdza, że aresztowania te stoją w związku z wykryciem afery korupcyjnej. Rada ministrów zwołana na dzień dzisiejszy ma się zająć tą sprawą.

RYCHŁY KONIEC BOLSZEWIZMU.

PARYŻ 13. (PAT) Były francuski ambasador w Petersburgu Paleologue wygłosił wczoraj wykład o obecnej sytuacji w Rosji. Paleologue wyraził przekonanie, że bolszewicy przezwyciężają obecnie niebezpieczny kryzys, który może doprowadzić do katastrofy, jeżeli kapitał zagraniczny nie przywdzie im z rychłą

Hopla!

Pełno tu krzyków,
Czemu bucików
W Kredytopolu niema?
Czy to tam taka,
By na bosaka
Wola tu ten, a tam ta.

591

Biorę „Kurierka”
Wtem oko me zerka
Wierszyk: Rozina są.
O pantotelku.
O cudnym lakierku,
Chodź ze meżulku ze mną.
Weź mi bucików ile się da,
Weź mi choć kilka par,
Weź, bo na raty nikt Ci nie da,
Weź mi, sei doch kein Narr!

**Sprzedaj na raty
towarów manufakturowych**
„Kredytopol”, Piotr Rozin i S-ka
ul. 6-go sierpnia, 2 wejście
przez skład apteczny.

Znaszli ten sklep

gdzie ceny nie rosną?

gdzie za grosze dostac
można wszelkie toasty
gabarany i smokingi
materjały biel żniane i inne
wyroby manufakturowe

„POLNAT” się zowie bo na
raty sprzedaje
Wolczańska 4.

w podwórzu prawa oficyna parter. 595-1

pomocą. Objawem zbliżającej się katastrofy są wybuchy nienawiści ludności w stosunku do żydów.

WYLECZY SIĘ Z ENTUZJAZMU.

MOSKWA, 13. (AW) Dzienniki sowieckie podają, iż w najbliższych dniach oczekiwany jest przyjazd do Rosji Fryderyka Nansena, który zamierza objeżdżać całą Rosję.

MEKKA BOLSZEWICKA.

MOSKWA, 13. (AW) Partja komunistyczna powzięła uchwałę wzywającą sowieckie prowincjonalne do mianowania specjalnych referentów, których celem byłoby skoordynowanie pielgrzymki do mauzoleum Lenina.

PRA DO WOJNY...

WŁADYWOSTOK 13. (PAT) Władze sowieckie aresztowały 8 oficerów japońskich, pełniących obowiązki tłumaczy bez względu na ich energiczne protesty.

JESZCZE ICH TAM NIE BYŁO.

WIEN 13. (PAT) „Neue Freie Presse” donosi z Aten z datą 1 marca: Między Grecją, Jugoslawią i Rumunją toczą się rokowania w sprawie wspólnej demarche z powodu nieustannych prowokacji ze strony partyzantów macedońskich. Do rzeszonej demarche ma się przyłączyć Czechosłowacja. Wspomniane państwa mają zająć rozwiązania band, i zwrócić uwagę frontu bułgarskiego na skutki, które mogą wyniknąć z niezadanej odpowiedzi.

„WSPÓLNE” INTERESY ROSJI I WŁOCH GDZIE RZYM, A GDZIE KRYM?

RZYM, 13. (PAT) Na przyjęciu wydanem dla dziennikarzy włoskich w Moskwie Cziczerin wyraził swe zadowolenie z powodu podpisania traktatu włosko—rosyjskiego. Między oboma krajami — mówił Cziczerin — istnieją wspólne interesy, zaś różnice zdań zostały uzgodnione. Stosunki między Rosją a Anglią są natury bardziej skomplikowanej. Nacisk, wywierany na Mac Donalda przez jego przeciwników, zmusza go odroczenia nominacji ambasadora angielskiego w Moskwie.

GEN. WRANGEL W PARYŻU.

PARYŻ 13. (PAT) Jak donosi paryskie wydanie „New York Herald” przybył do Paryża ino gen. Wrangel, zamierza on odbyć naradę z wielkim księciem Mikołajem.

NA MARGI ESIE.

Lustro.

W centrum Łodzi, w jednym z większych domów przy ulicy Piotrkowskiej otworzył się niedawno sklep, który ściąga myśli i uwagę płci pięknej naszego miasta.

Jest to sklep z jedwabiami.

Ale nie tylko sam towar, który się mieści w tym sklepie, zwraca uwagę naszych kobiet, gdyż dla wielu jest tylko niedościgłym marzeniem, jest coś co bez względu na wiek, zawód majątek i narodowość koncentruje uwagę przechodzącej koło magazynu niewiasty. Tem czymś jest — lustro. Duże szlifowane lustro, umieszczone między wejściem a witryną sklepową.

Stojąc z boku na trotuarze prowadziłem długie obserwacje nad przechodzącymi koło lustra kobietami i nie mogłem spostrzec żadnej któraby chociaż ukradkiem nie zerknęła do tego lustra. Wszystkie, literalnie wszystkie; stare, młode, brzydkie, ładne, biedne bogate; wszystkie bez wyjątku, chociażby idąc najszybszym krokiem, chociaż na moment się zatrzymały aby poprawić włosy, kapelusz lub też skonałtować, że wszystko jest w porządku. Były także co i dłuższy czas zatrzymywały się przed lustrem i uzupełniały braki toaletowe, w tych wypadkach mogłem się przekonać jakie złe i nieprzyjemne spojrzenia rzucały im inne przechodzące kobiety, którym zabierano miejsce w lustrze.

Aż wreszcie doczekałem się że przechodziła tą stroną ulicy, kobieta zdaje się jeszcze młoda i przyśtojna, wsparta na ramieniu męża czyżby która nawet najmniejszej uwagi na lustro nie zwróciła.

Przeszła zupełnie obojętnie.

To mnie wprawilo w zdumienie. Zainterygowany jak wygląda kobieta, która może przejść obok lustra nie spojrzawszy w nie, pośpieszyłem za tą parą i minawszy ich, spojrzałem kobiecie w twarz.

Znalazłem w niej odpowiedź.

Kobieta była niewidoma.

— X —

WIADOMOSCI Z KRAJU

Proces redaktora „Pług”.

k) W środę rozpoczął się proces Pawła Sierankiewicza, redaktora „Pługa” w Krakowie współoskarżonych o zbrodnię zdrady głównej. Akt oskarżenia zarzuca Sierankiewiczowi i współoskarżonym rozpowszechnianie druków komunistycznych i zakładanie tajnych związków przeciwpaiństwowych.

A. SILVESTRE.

Zaczarowana szabla.

Czytaliście zapewne niedawno o awansie komendanta Laripete? Został mianowany pułkownikiem — co mu się zresztą słusznie należało za jego długoletnią służbę, za przebycie kampanję i odniesione rany.

Uroczą jego małżonka, Olimpia, dostawała się rychło do nowej sytuacji: nie parzy nawet na poruczników, uznając rangi dopiero od kapitana w górę.

Pułkownik, który zawsze był pedantem na punkcie porządku i dyscypliny — obecnie stał się jeszcze więcej skrupulatnym i wymagającym. Nie ujdzie jego uwagi najdrobniejsze zaniedbanie, najdrobniejsza niedokładność w umundurowaniu żołnierza czy oficera.

Olimpiada ze swej strony również interesuje się żywo armją, względnie poszczególnymi jej reprezentantami. Dużo mógłby o tem powiedzieć kapitan Chamberlot, który właśnie siedzi w zacisznym buduarze pani pułkownikowej, podczas gdy na drugim końcu mieszkania pułkownik pracuje przy swym biurku.

Haniebna apoteoza zbrodni.

Metropolia gr. kat. we Lwowie na usługach bolszewickiego szpiega. Pogrzeb szpiega — Bessarabowej.

Lwów 20 lutego.

W środę o godz. 11 krzęd południem odbyła się na cmentarzu Janowskim w Swaru ekshumacja zwłok Oloi Bessarabowej szpiega która powiesiła się w aresztach policyjnych. a która to sprawa narobiła tyle hałasu i posłużyła wojującej haidamaczyźnie do agitacji antypaństwowej szerząc n estworzone wieści o meczennictwie tej „narodowej” działaczki ukraińskiej.

Po skończonej sekcji która wykazała śmierć przez powieszenie rozpoczęła się „manifestacja” na cześć szpiega zatem oficjalne wystąpienie przeciw Państwu polskiemu.

Akademicki chór, liczne wieńce które o dziwo nie zostały skonfiskowane. Na czele orszaku pogrzebowego szedł ksiądz Kunicki (prawa reka Szeptyckiego) oraz wielu księży.

„Czcigodny” ten zastępca metropolity Szeptyckiego robiąc wbrew przepisom kościelnym (na pogrzebie samobójczwi kościół nie pozwala brać udziału duchowieństwu) ośmielił się wygłosić mowę o zmarłej Bessarabowej

której jak wiadomo udowodniono że była płatnym szpiegiem rządu bolszewickiego i pobierała za to grube gaże w złocie za którą wesoło potem zabawiała się że jest ona „największą bohaterką Ukrainy” o której historia i naród ukraiński nigdy nie zapomni i która należy być jako naidrozsza siostra i najbardziej bohaterka Ukrainę. (Dostojeński).

Ponadto ks. Kunicki zaznaczył że w jej miejsce wstąpi sto innych.

Po tym potwornym gloryfikowaniu płatnej agentki bolszewickiej tłum począł śpiewać „Ne pora Lachom służyty” poczem począł kamieniami obrzucać „szpiegów” miotając brutalne obelgi przeciwko Polsce i polskiemu narodowi.

Wówczas dopiero policja poczęła rozganiać rozwydrzonych molojców. Wskutek tego policja aresztowała 16 osób które stawały czynny opór i rzucały obelgi.

Bessarabowa złożono w grobie rozstrzelanego za szpiegostwo w r. 1919 Ukraińca Folisa.

Tyfus plamisty?

(k) Według doniesienia „Dtsche Ztg.” zaszło w powiecie tczewskim kilka wypadków tyfusu plamistego. Ogniskiem zakaźnej choroby jest wieś Malinia, w której zachorowało 8 rodzin, ogółem około 40 osób. Również w Miłobadzu miały zająć wypadki tyfusu plamistego. Zarządzono środki sanitarno-policyjne. Jedna osoba z chorych zmarła.

Krwawe zacięcie między oficerami.

(k) W czwartek wieczorem zabawiało się towarzystwo oficerów w mieszkaniu porucznika Reszkego w Poznaniu. W chwili gdy towarzystwo miało już wychodzić powstała sprzeczka między porucznikiem Książkiem a podporucznikiem Bładowskim. W czasie sprzeczki por. Książek wyciągnął rewolwer i drugim strzałem, gdyż pierwszym chybił, ugodził śmiertelnie podpor. Bładowskiego, a następnie strzelił do siebie i padł na miejscu trupem. Przykuszczają, że zacięcie spowodowane było dawnymi urazami. Obaj służyli w 7-mym pułku p.echoty strzelców wielkopolskich.

Zniknięcie księdza.

k) Miasteczko powiatowe, Augustów, zaalarmowane zostało zniknięciem wikarego, księdza Stanisława Remelskiego, który w nocy z 25 na 26 stycznia przepadł bez wieści.

Jeszcze o północy stróż kościelny widział księdza wikarego, jak klęczał i modlił się.

Gdy po krótkim czasie stróż, zacięka wiony tym faktem, przyszedł ponownie do okna wikarego, zobaczył, iż światło jest zgaszone i panuje grobowa cisza, przyczem zauważył, iż drzwi wikarjatu są otwarte na oścież.

Pomimo energicznego dochodzenia dotąd na ślad księdza nie natrafiono.

Grinbaum w sądzie

k) O procesie Grinbauma wytoczonym 3 redakcjom polskim w Warszawie dochodzą szczegóły następujące: Na drugi dzień procesu, 29 bm, p. Gr. wezwał swych świadków: rabina Perlmutra, posła PPS. Barlickiego, Jankowa, L. Mitzkina, sekretarza paryskiego komitetu żydowskiego i organizatora żydowskich komitetów Ligi Narodów w różnych państwach; Stuarda Samuela, który „badał” Polskę; b. ministra angielskiego i sjonistę A. Mondę i K. Montefiore’go kierownika „Ica”. Z ostatnich 4 świadków ma przybyć tylko L. Motzkin. Ze strony oskarżonych redakcji polskich wystąpią świadkowie: ks. Wyřebowski, poseł Dymowski i publicysta Oksza-Grabowski.

Oskarżenie popierać będą adw. A. Hartglas i Ettinger. Bronić zaś będzie mec. Kieński.

— X —

zajęty wynalazkiem nowego proszku do czyszczenia guzików uniformowych.

Gdzieś w pobliskiej kasarni odezwała się trąbka na apel. Kapitan Chamberlot, który właśnie ma służbę, zerwał się na równe nogi. Musi iść do kasarni — służba go woła i po żegnawszy czule pułkownikową — spieszenie wychodzi.

— Masz tobie, — Gaston zostawił szablę; — zauważyła mimochodem Olimpia, — poczem rzuciła się niedbale na otomanę, bawiąc się obrywaniem płatków róży, ofiarowała jej jej niedawno przez kapitana.

Tymczasem na odgłos trąbki pułkownik zerwał się od biurka i podszedł do okna. Okno to wychodziło na pryncypalną ulicę miasieczka, — to też na każdy apel trąbki ulica roila się od oficerów i żołnierzy, spieszących na apel, — a komendant miał doskonałą sposobność obserwowania przechodzących.

Pierwszym, który mu wpadł w oko, był właśnie kapitan Chamberlot, który spokojnie maszerował do koszar.

O, zgorozo! Chamberlot nie miał przypasanej szabli! — Chamberlot oficer dyżurny, bez szabli! To niesłychane!

Pułkownik otworzył gwałtownie okno i kilkakrotnem psykaniem przywołał biednego kapitana, dając mu do zrozumienia, aby natychmiast stawil się przed nim.

Dopiero wchodząc do przedpokoju swego zwierzchnika zauważył Chamberlot, że nie ma szabli. Co tu począć? iść aż do buduaru Olimpii po swoją szablę, — to nieco ryzykowne, — a nuż pułkownik go na tem złapie? — Więc nie namyślając się długo, Chamberlot zdjął jedną ze szabel pułkownika, wiszących na ścianie przedpokoju, — przypasał ją sobie i po chwili stanął w postawie służbowej przed swym zwierzchnikiem.

— O do djaska, pomyliłem się — pomyślał pułkownik. A kiedy kapitan zapytał go w jakim celu go przywołano, — pułkownik wyjąkał:

— Ot — nic — drobnostka. Miałem panu coś powiedzieć, — ale już zapomniałem. Bardzo przepraszam, że pana trudziłem.

Chamberlot zaszutował, a na wychodem odpasał szablę, wieszając ją na swoje miejsce. Ale droga wypadła mu pod oknami pułkownika, który wrócił już na swój punkt obserwacyjny. Oczom własnym nie wierzy!

Prace naszych wielkich pisarzy.

Reymont o sobie i równych sobie.

Korespondent „Gazety Warszawskiej” p. Smogorzewski, miał sposobność rozmawiać z Reymontem bawiącym w celach kuracyjnych w Nizy. Znakomity autor „Cłopów” odnośnie do swoich bieżących prac oświadczył:

„Kiedy poczułem się lepiej, wykończyłem powieść „Bunt” drukowaną w „Tygodniku Ilustrowanym” również obmyśliłem już prawie całkowicie plan mej powieści amerykańskiej. Stanowić ona będzie część całego cyklu p.t. „Z chłopskiego gniazda”, jaki poświęcić pragnę przetwarzaniu się naszego polskiego chłopca na amerykańskim gruncie w samodzielną i bardzo przedsiębiorczą jednostkę społeczną, przeważnie — niestety — dla Polski „traconą”.

Oprócz tego napisał Reymont sceniczny dramat w 3 aktach p.t. „Rozstaje”. W dalszym ciągu rozmowa toczyła się około obecnego stanu naszej literatury, który Reymont dość surowo ocenia.

— W Polsce dzisiejszej — mówił Reymont — niema krytyki literackiej, krytyki bez

interesów, wykształconej i pełnej smaku, umiejącej odróżnić piękno od brzydoty, dobro od zła. Niema więc komu edukować tych, co czytają. Zaś literatura polska doby obecnej, to najbladza literatura świata. Książka polska niema dziś fizjognomji.

Nie można tego powiedzieć, wtrąciłem, o książkach Żeromskiego, Kasprowicza, Wyspiańskiego, Przybyśzewskiego...

— Oczywiście, ale to starsza generacja. Gdzie są młodzi?

Po chwili Reymont ciągnął dalej:

— Żeromski! Przecież to święty literatury polskiej, piszący cudownym, prapolskim językiem, wyrwanym z trzewiów naszego plebienia; to — jak o nim któryś z krytyków powiedział — geniusz bez talentu. Kasprowicz — to kujawski Eschylos, wielki twórca, duch pierwotny i najwyższy zarazem. Jeśli Żeromski nosi Polskę w sercu, to Kasprowicz ją w głowie. Pierwszy jest cierpiętnikiem, drugi — gromicielem Polski. Pierwszy to Jan Chrzciciel, drugi — to Jan z Apokalipsy.

W Anglii wszyscy grają w piłkę nożną.

Malcolm Mac Donald, syn premiera angielskiego jest zapalonym futbolistą. Moment powyższy przedstawia Malcolma Mac Donalda w czasie zawodów drużyny uniwersytetu w Oxfordzie, przeciw drużynie uniwersytetu w Cambridge. Mac Donald gra w pierwszej drużynie uniwersyteckiej, jako prawy skrzydłowy.

Akademicy w Oxfordzie mają w połowie marca br. rozegrać w Zagrzebiu zawody z akademicką drużyną Hask. Przyjazd młodog Mac Donalda byłby dla Jugosławian nielada sensacją!

43 bohaterów.

Zginęli w walce z bandytyzmem.

Jedno z pism stołecznych zwróciło uwagę, że wśród karnawałowego nastroju Warszawy zjawilo się pewnego dnia na łamach dzienników zawiadomienie o nabożeństwie żałobnym za dusze 43 policjantów, poległych w walce ze zbrojnymi w ciągu roku ubiegłego.

Czterdziestu trzech prawych, dobrych, dzielnych obywateli oddało swoje życie, przezważnie młode i pełne nadziei, w obronie porządku i bezpieczeństwa publicznego. Czterdziestu trzech padło od kuli morderczej, wymierzonej w ich pierś przez bandytów, lotrów szpiegów politycznych i innych wyrzutków społeczeństwa.

Ponura i straszna to liczba! Napełniać nas ona musi grozą i uświadamiać niesłychanie niski poziom moralny społeczeństwa, w którym policja, pełniąc swoje obowiązki, narażona jest na takie straty.

Naprawdę, zadać sobie trzeba pytanie, gdzie jesteśmy? Czy w lesie, pełnym zbrojczyków, czy w kraju cywilizowanym? Jakże są wogóle rękojmię naszego bezpieczeństwa, kiedy mamy wśród siebie współobywateli, uzbrojonych w noże i w rewolwery i gotowych do mordu każdej chwili?

Ciężkie są zaiste zadania policji w takich warunkach. Ciężka jej praca, spełniana ofiarnie w imię przyjętego na siebie obowiązku i — powiedzmy otwarcie — bez należytego poparcia i oceny przez społeczeństwo, które cały ciężar walki z przestępcami składa na barki policji, uważając, że „od tego jest policja”.

Zapewne. Ale policja sama, nawet tak obficie brocząc krwią, jak to się dzieje obecnie, zadaniu nie podda. Zbrodni nie wypieni. Atmosfery moralnej społeczeństwa nie oczyści i poziomu jej nie podniesie. Do tego potrzebne jest współdziałanie wszystkich czynników społecznych, całej gromady ludzkiej, która chce żyć po ludzku.

Spółczesność, jako całość, nie tylko musi przeciwstawić się energicznie tej rozpanoszonej zbrodni, ale ma obowiązek jednocześnie rozwinąć szeroką akcję zapobiegawczą, która uniemożliwiłaby przyrost sił zbrodni.

Gwałtowna jest u nas potrzeba nie tylko oświaty, ale w daleko większym jeszcze stopniu wychowania moralnego u dołu społeczeństwa.

Wycieczki słowiańskie do Polski.

Jak już donosiliśmy, Tow. nauczycielskich szkół średnich Jugosławji postanowiło urządzić z końcem kwietnia wycieczkę do Polski. Będzie to nie tylko wycieczka krajoznawcza, jakich zresztą w latach ostatnich kilka już witaliśmy w Polsce ze wszystkich prawie krajów Europy, lecz przyjazd przedstawicieli jednej i to może najbardziej wpływowej warstwy inteligencji jugosłowiańskiej, zorganizowany przedewszystkiem w tym celu, ażeby zapoznać się bliżej z kulturą naszego narodu wogóle i wejść w ścisły kontakt ze sferami nauczycielstwa polskiego.

Inna podobna uchwała, niemniej godna, ażeby była sympatycznie w Polsce przyjęta, zapadła w tych dniach w Towarzystwie artystów słowackich w Bratysławji. W jesieni urządzona będzie w myśl tej uchwały wieka ekspedycja sztuki słowackiej do Polski, celem zapoznania nas z prawie że nieznanym wśród społeczeństwa naszego dorobkiem kulturalnym bratniego szczeplu słowiańskiego z tamtej strony Tatr. Wyprawa, połączona z wystawami, zamierza skierować się przedewszystkiem do Krakowa i Warszawy.

Znalezienie cennych dokumentów w Odessie.

Jak komunikują prasie sowieckiej z Odessy znaleziono tal szereg cennych materiałów archiwalnych, posiadających wielkie znaczenie historyczne i polityczne. Prócz dokumentów dotyczących Besarabji, znaleziono też patenty i dokumenty, poczynając od XV wieku do końca panowania Stanisława Augusta. Wśród tych dokumentów ma być wiele oryginałów z pieczęciami królów polskich i podpisami Stanisława Augusta, Kościuszki i innych polityków, a także biskupów polskich.

Śmierć siostry Piłsudskiego.

Zmarła w Wilnie s.p. Józefa z Piłsudskich Majewska, rodzona siostra marszałka Józefa Piłsudskiego.

oto idzie Chamberlot — i znów bez szabli!

Przygląda mu się bacznie, wreszcie otwiera gwałtownie okno i przywołuje go z powrotem do siebie.

Kapitan Chamberlot polapał się już o co chodzi. Zatem bez wahania przypasał sobie znowu w przedpokoju szablę swego zwierzchnika i pewny siebie stanął przed jego obliczem.

Laripete przeciera oczy zdumiony.

— Panie kapitanie — chciałem pana o coś zapytać — i znowu zapomniałem. Sapristi — jakąż ja mam głowę!

— Nic nie szkodzi, panie pułkowniku — zaczekam chwilę...

— Nie, nie — idź pan do służby. Kiedy sobie przypomnę, powiem panu przy sposobności. Bardzo przepraszam, że pana trudziłem.

Kapitan skłonił się grzecznie — a wychodząc nie omieszkał naturalnie pozbyć się po życzonej szabli, lokując ją na właściwym miejscu.

Tymczasem pułkownik, lękając się już poprostu o swój rozum, nacisnął guzik dzwonka elektrycznego łączącego jego gabinet z biurkiem jego żony. Przebudzona ze słodkich marzeń tym dźwiękiem, Olimpia pobiegła do

gabinetu, obawiając się, czy mężowi jej nie stało się coś złego. — No chwała Bogu — kapitanowi widać było doskonale z okna. Pułkownik podprowadził Olimpię do okna, a wskazując jej Chamberlota zapytał nerwowo:

— Widzisz tam — tego kapitana?

Olimpia zadrżała! Tajemnica się wydała, mąż wie już wszystko!

— Widzę go, wyjąkała poblada.

— To kapitan Chamberlot — prawda?

— Tak... kapitan Chamberlot, powtórzyła drżąc.

— Przypatrz mu się dobrze!

A gdy Olimpia odruchowo cofnęła się, pociągnął ją ku oknu, pytając:

— Spójrz, czy on ma szablę, czy nie ma?

— Tak, — to jasne, — wiedział wszysko! Nie ma co kłamać, w takiej strasznej sytuacji!

— Nie ma szabli! odparła z wysiłkiem przygotowana na wszystko.

— Otóż — mylisz się, moja droga — odparł pułkownik tryumfująco, kładąc ręce w kieszenie — mylisz się: Chamberlot właśnie ma szablę!

ZYGZAKI.

Kobieta — wieczny tułacz.

Na świecie dzieją się różne rzeczy o których przysłowie mówi: „że sie nawet flozofom nie śniło“. Takich to rzeczy niecei dzieje się w naszym biednym, n'emadrym ale kochanym kraju.

W powiecie łódzkim w gminie Gospodarz żyła sobie niejaką Marianna Delongowa staruszka 78-letnia, chora na astmę. Różne kołaje losu sprawiły że pani Delongowa straciła cały majątek i została bez dachu nad głową. Ponieważ była ona stara, „zasiedziała“ obywatelką gminy, więc zaczęli obywatele gminni zebrać się na naradę celem obmyślenia dla staruszki środków pomocy. Po dłuższej dyskusji czcigodni gospodarze, gminy Gospodarz powzięli jednogłośnie następującą uchwałę: „Każdy z gospodarzy gminy Gospodarz obowiązyany jest przez jedną dobę, przetrzymać Delongowa pod swoim dachem“. W ten sposób Delongowa ma aż do śmierci po kolei odwiedzać wszystkich gospodarzy gminy Gospodarz.

Powyższa uchwała wykazuje dobre serce naszego ludku który stara się pomóc bliżniemu w nieszczęściu, choćby drogą tak niemądrej a przvkrej dla schorowanej staruszki uchwały. Ponieważ Delongowa nie może się ruszać o własnej sile więc przewożą ją od wsi do wsi na sankach, ale żeby dzieci też miały uciechę z tej zabawy węc wozi się ja na sankach dziecinnych, a gawieź z całej wsi asystuje przy tej ceremonii.

Z chwałą zapadnięcia uchwały Delongowa posiadała jakieś mienie ruchome i „przydziwek“. Jednakże gospodarze goszczący u siebie staruszkę doszli do przekonania że Delongowa już niedługo umrze, więc w niebiej nic jej nie będzie potrzeba, tak ja po koleji obdarli ze wszystkiego że teraz już te kobiety — wiecznego tułacza transportują od wsi do wsi, od chałupy do chałupy, już tylko w parciej koszuli.

Czy humanitarna uchwała rady gminnej gminy Gospodarz zaakceptowała łódzkie starostwo?

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Niedziela dnia 2 marca Heleny Cesarzowej.

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cecylina 65)

Dziś po pol. „Jablusko“, wiecz. „Jutro pogoda“

Jutro „Jutro pogoda“

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)

Dziś po pol. i wiecz. „Smocza jama“

Jutro „Smocza jama“

Filarmonia (Dzielna 20)

Maskarada Czerwonego Krzyża.

„Luna“ (Przejazd 1)

„Parisette“

„Castro“ (Piotrkowska 67)

„Dwa światy“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Bogini dżungli“ II ga seria „Okręt grozy“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Dzieje grzechu“.

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Fryderyk Wilhelm I“

Wiadomości bieżące

— Z adwokatury.

Na rocznym walnym zebraniu Adwokatury Łódzkiej, odbytem w dniu 21 lutego br. wybrani zostali: adwokat Stefan Cygański przewodniczącym zreszenia adwokackiego i delegatem Rady Adwokackiej, adwokat Alfred Bilyk i Karol Wieckowski członkami delegacji, oraz Adam Słomiński i Adolf Neumark zastępcami członków delegacji. (pap)

— Święto Dowborczyków.

Tradycyjnie, dorocznym zwyczajem, w dniu 11-go marca, jako rocznicę zwycięskiego zakończenia walk I. Polskiego Korpusu z hordami bolszewickimi, Dowborczycy obchodzić będą święto swoje; w dniu tym, rozprószeni dziś po całej Polsce, zjadą się w Warszawie, by wzmocnić między sobą więź, jaka

We wtorek dnia 4 marca r. b., jako w dniu imienin nieodżałowanej małżonki

Kazimierzy Świątkowskiej,

w kościele parafjalnym św. Józefa przy ul. Ogrodowej o godz. 9 i pół rano odbędzie się nabożeństwo żałobne, na które zyczliwych zaprasza
5.0—1

Strajk w przemyśle włókienniczym.

Sytuacja strejkowa w dniu wczorajszym była bez zmiany, gdyż w soboty zwykle fabryki są nieczynne. W poniedziałek ostatecznie sprawa się wyjaśni, szczególnie po porozu-

mieniu się przemysłowców w związku z wyjaśnioną przez rząd interpretacją, zawartej w ubiegłym miesiącu umowy w przemyśle włókienniczym. (bip)

Stan pracy na prowincji.

Ogólny kryzys w przemyśle dał się odczuć również i na prowincji, gdzie zauważyć się daje podobnie jak i w Łodzi pewna niestabilność. W ostatnich dniach marca ograniczona, bądźto wznowiono prace w następujących fabrykach:

Pabjanice: Weintraub wznowił prace na 2 tygodnie, Zacugier ograniczył prace do 3 dni w tygodniu, A. S. Urbach i M. Szynicki zawiadomili Inspektora Pracy o otwarciu fabryki, przez 6 dni w tygodniu.

Zgierz: Lorenc i Krusze przedłużyły prace o tydzień (zatrudnia 731 robotników) A. G. Borst po dwóch tygodniach zatrudni robotników przez 3 dni w tygodniu, Otto Majer i syn zatrudniają robotników na dwie zmiany po 3 dni, Przemysł chemiczny wymówił robotnikom prace na dwa tygodnie, Nebel uruchamia fabrykę na stałe, G. R. Berneker i

Ska ograniczył prace do 2 dni w tygodniu. W. Reicherd i Ska wznowił prace w swych warsztatach przez 6 dni w tygodniu.

Zduńska Wola: Pracia Sz. N. Pińczowskiej wznowili prace na 2 tygodnie po 3 dni (108 robotników) Rozen, Wiślicki i Gecof przedłużyli prace do 8 marca) 321 robotników).

Nowe Rokicie: Artur Meister wymówił prace na 2 tygodnie Ch. Kane i Meier również wymówił prace na 2 tygodnie.

Konstantynów: F. Chafthmarak i Ska zamknął fabrykę (115 robotników)

Ozorków: A. Szapszewicz i Warszawański przedłużył prace do 11 marca br.

Z miejscowych zredukowali prace: Plihel i Ska do 2 dni w tygodniu, Edward Wolfisz do 3 dni, J. Dobrecki do 3 dni i A. Daube do 2 dni w tygodniu. (pap)

ich łączyła tam na Wschodzie, nad Dnieprem i Berezyną, gdy walczyli pod jednym sztandarem wspólnych ciężkich przeżyć, czynów i zmagani z nawałą bolszewicką.

Zjazd rozpocznie się o godz. 10—ej rano w Katedrze św. Jana żałobnym nabożeństwem za dusze poległych w walkach, poczym w sali Resursy Obywatelskiej odbędzie się walne zgromadzenie, tamże raut, a wieczorem wspólna koleżeńka wieczera.

Zjazd zapowiada się w tym roku niezwykle licznie.

Bliższych informacji udziela, jak również przyjmuję zapisy, Sekretariat Stowarzyszenia Dowborczyków Województwa Łódzkiego (w Łodzi, ul. Piotrkowska 174) we wtorek i czwartki od godz. 8 do 10 wieczór ew. Sekretariat Stowarzyszenia w Warszawie, ul. Nowy—Świat L. 40.

16-go marca r. o godz. 4—ej po południu w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej 174 odbędzie się doroczne walne zebranie Stowarzyszenia Dowborczyków Województwa Łódzkiego, na porządku dziennym, między innymi, wybory nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Obecność wszystkich Dowborczyków (jak również i niezrzeszonych) obowiązkowa.

— Z ruchu Pabjanickiego Koła Chrześcijańskiej Demokracji.

Zorgan zowano Koło Pabjanickie i na ogólnym zebraniu odbytem w dniu 27 lutego wybrany został następujący zarząd:

1) Dr. Tadeusz Meyer — prezes. 2) profesor Kazimierz Ozóg — wice-prezes. 3) Tomasz Olejnik — II wice-prezes. 4) Ludwik Luboński — skarbnik. 5) Ludwik Glonek — sekretarz. 6) Leonard Płoszajski — wice sekretarz. 7) Zygmunt Wais — wice sekretarz.

Jako zastępcy weszli:

1) Antoni Wolff, 2) Józefa Wilkowska, 3) Antoni Malinowski, 4) Hipolit Kurowski i 5) Konstanty Janiszewski.

Do komisji rewizyjnej weszli:

1) Ks. dr. Szulc, Artur Wajs i inż. Franciszek Tymieniecki.

— Akademia Poselska.

W dniu 2 marca 1924 r. Koło Chrześcijańskiej Demokracji w Pabjanicach urządza Akademię Poselską, senator Stefan Smólski, b. minister Opieki Społ. pp. posłowie J. Łabęda i K. Rokosowski w sali Straży Ogniowej (Nowy Rynek) o godz. 2.30 po kol.

— Pierwsze posiedzenie komisji szacunkowej podatku majątkowego.

Ogędaj odbył się pierwsze posiedzenie komisji do szacunkowej przy podatku majątkowym. Rozpatrzono kilkadziesiąt podań, przyczem w myśl polecenia ministerstwa skarbu stosowano jaknajdalej idące ulgi do podań osób mniej zamożnych, podczas gdy podania osób bogatych i wzbogaconych zostały uchylone. Ministerstwo skarbu wydało również nadzwyczajne polecenie wszystkim starostom, aby niezwłocznie wdrożyli, jaknajenergijniej egzekucję drugiej zaliczki na podatek majątkowy, a przedewszystkiem rozpoczęli egzekucję przeciw zamożnym płatnikom, których listy muszą być ustalone w powiatach rolniczych w porozumieniu z organami podatkowymi. Płatnicy, którzy wniesli prośby, o zniesienie zaliczki i mają decyzję władzy podatkowej, powinni być wezwani do uiszczenia ustalonej należności w ciągu 24-ch godzin. Egzekucje winny być dokonywane bez wszelkich odstępstw i pobłażliwości. (bip)

— Strajk pracowników krawieckich trwa.

Dwugodzinna blisko konferencja w Inspektoracie Pracy między właścicielami zakładów krawieckich, a pracownikami nie doprowadziła w dniu wczorajszym do porozumienia z powodu nieprzejednanego stanowiska stron.

Krawcy tłumacza się, iż przyjęte według dawnych cen zamówienia od klientów są dla nich obowiązujące i z tego tytułu prace wykonać muszą po umówionej cenie.

— Ważna wiadomość.

Donoszą nam że znana w Łodzi firma chrześcijańska, A. Cabanek, ul. Napiórkowska Nr. 49, wprowadziła dział mezzich gotowych ubiorów.

Dział ten prowadzony jest pod kierownictwem znanego, rutynowanego, krojczego, J. Kolubińskiego, co daje rękojmię że ubiory

solidnie wykonane, a ceny ich są zastosowane do cen innych ubiorów sprzedawanych przez tę firmę tj. bezwzględnie najniższe w Łodzi, za gotówkę czy też na raty. Mamy nadzieję, że czytelnicy będą, zaszczycać te chrześcijańska placówkę, zamówieniami.

— Szczęść Boże poczynaniom! 381
— Papierosy drożeją.

Od kilku dni łódzcy hurtownicy wyrobów tytoniowych prowadzą nową kampanię spekulacyjną i lepszych gatunków papierosów nie sprzedają po cenie nominalnej, obowiązującej, nawet detalistom. Papierosy te sprzedają po nadmiernych cenach portierzy w hotelach. (bip)

Akcje Banku Narodowego nadeszły i są do nabycia w biurze T—wa „Rozwój” przy ul. Podleśnej Nr. 4. 545—2

— Bacność Hallerczycy.

W sobotę dnia 8 marca r.b. w lokalu Zw. Majstrów Fabrycznych Rzplitej P. przy ul. Pańskiej 74, odbędzie się doroczne walne zebranie członków Chorągwi Łódzkiej. o godz. 7 wiecz. w pierwszym terminie, zaś w razie nie stawienia się wymaganej ilości członków, o godz. 8—ej wiecz. w drugim terminie, które będzie ważne bez względu na ilość obecnych.

Porządek dzienny zebrania:

1) Odczytanie protokołów ostatniego walnego zebrania i II zjazdu Hallerczyców w Bydgoszczy.

2) Sprawozdania zarządu i komisji Rewizyjnej.

3) Sprawa lokalu.

4) Wybory nowego zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.

5) Wolne wnioski.

Ze względu na ważność spraw obecność wszystkich członków jest konieczna.

Zarząd.

— Bal Oficerów Czwartego Korpusu.

Zapowiedziany na dzień jutrzejszy bal Oficerów Czwartego Korpusu, mający za sobą chlubną tradycję, będzie bezwzględnie gwałtownym sezonem karnawałowym, oraz najgodniejszym jego zakończeniem.

Z prawdziwie wojskowym nerwem przez szereg tygodni czynione przygotowania w efekcie swym końcowym przyniosła bezwzrostnia Komitetowi Balu pełny sukces, a z niecierpliwością oczekujących zabawy rozkoszne zadowolone.

Sami swe grzechy wygrzebują.

Na skutek notatki umieszczonej w Nr. 35 naszego pisma z dn. 5 lutego pod. tyt. „Kto został przezem TNSW” — zarząd TNSW. pomieścił w „Kurjerze Łódzkim” z dnia 20 lutego list na który dopiero dzisiaj odpowiadamy, gdyż zmusił nas do szperania w rocznikach, prasy łódzkiej aby móc odświeżyć pamięć tym panom, których nasza notatka tak oburzyła.

Otóż notatka nasza spowodowana była faktem — dobrze znanym pp. Koszykowi, Tomaszewskiemu itd. — przeforsowania uchwały, na mocy której część młodzieży szkolnej, pozbawiona była w r. 1922 możności brania udziału w ogólnym obchodzie narodowym 3 maja. Fakt ten znalazł swój oddźwięk w prasie (Kurjer Łódzki z dn. 7, V 1922 r), co spowodowało komunikat usprawiedliwiający (?) podpisany przez pp. K. Koszyka i Tomaszewskiego oraz p. Michejdę, preza koła dyrektorów; których i ilu pozostało tajemnicą ukrytą pod jego urzędowym płaszczem. Na ten komunikat zareagowano jak następuje:

Z Oddziału Łódzkiego Warszawskiego Koła Kierowników Szkół Średnich.

My niżej podpisani, stanowiący Oddział Łódzki Koła Warszawskiego Kierowników Kierowników Szkół Średnich polskich, w celu uświadomienia społeczeństwa i usunięcia wszelkich domysłów w sprawie obchodu uroczystej rocznicy Konstytucji Majowej przez szkoły, — podajemy do publicznej wiadomości, że nic wspólnego nie mamy z komunikatami, umieszczonemi w prasie miejscowej, wyjaśniającemi nieobecność pewnych szkół na uroczystości ogólnej na placu Dąbrowskiego — w obradach dyrektorów T. N. S. W. nie brałmy udziału, za ich uchwały odpowiedzialności nie bierzemy, nasze stanowisko było wyraźne od początku — wziąć udział w uroczystości narodowej, i nasze szkoły uczestniczyły w niej dn. 3-go maja.

Podpisali: Dr. Ludwik Kalisz, Henryk Ostrowski, M. Barszczewski, A. Trojanowski, Jan Czeraszewski, A. Józkowski, Paweł Maciński, R. Tulin, K. Wiśniewski i A. Zimowski. Dyrektorowie szkół państw. i społecznych. („Kurjer Łódzki” z dn. 19. V. 1922).

Zareagowało również (tenże nr. Kur. Łódz.) Koło ks. ks. Prefektów, w sposób bardzo patriotyczny i rzeczowy. Odsyłając czytelnika i opinię publiczną do podanego powyżej źródła, z którego przytoczymy tylko, zdanie charakterystyczne, że Panowie Dyrektorowie popełnili niedorzeczną uchwałę i niezaszczęśliwą obronę. Podpisali: prezes ks. W. Bilski i sekretarz ks. K. Nasiorowski.

Sądzimy, że dla opinii publicznej powinno to wystarczyć. Należy skonstatować, że p.p. Koszyk i Tomaszewski do prostujących komunikatów mają — pecha, co powinien stwierdzić i dziennik, z którego źródła za czerpnęliśmy przytoczone dane.

Ofiary.

Na Inwalidów

Nr. 58 P. Mucha mk. 5,000,000

Instytucje obdarowane zechcą w swoim własnym interesie, jaknajbardziej podnieść złożone u nas ofiary.

Warszawska giełda ofiarowa

GOTÓWKA.

Dolary 9350000—9270000—9300000

CZEKI.

Belgia 337750—335750

Holandja 3495000—3470000
Londyn 40150000—42500000—39950000
New York 9350000—9300000
Paryż 391000—387000
Praga 271150—264500
Szwajcaria 1620000—1610000
Wiedeń 132000—131000
Włochy 403000—401000
Złoty frank 1798000
Bony złote 1350000—1400000
Pożyczka dolarowa 5475000—5550000

AKCJE.

Bank Dyskontowy 34—32,25, 8 rm. 29
Bank Handlowy 31—33—32,5 Bank dla Han. i Prz. 5,45—5,8 Bank Wileński Przw. 0,330
Bank Kredytowy 1,4 Polski bank handl. 7,8—8 Bank Przem. Lwow. 2,25—2,15 Bank Zachodni 10—10,3—10,2; 6 em. 9,5—10—9,5
Bank Zjed. Ziem Pol. 4,25 Bank Zw. Spółk. Zar. 23—25 Bank Zw. Ziemi (0,60) Cerata 0,700—0,600—0,700 Sole Potasowe 31—30
Grodzisk 4 Kijewski 22—23—22,5 Przemysł Chemiczny 17,5—18 Puls 1,575—1,625—1,575
Elektr. Okr. Dabr. Górn. 3,7 Elektryczność 8,15—8—8,05 Brown-Bowery 3,4 Sifa i Światła 2,7—2,95—2,81 Chodorów 23,5—22,75—23
Czersk 2,35—2,95—2,85 Częstocice 12,5—11,5 11,75 Gosławice 5,1—5,2 Michałów 3—3,1—3,05 War. T. F. Cukru 19,75—21,25—20,1 Firstley 2;35—2,3 Łazy 0,625—0,650—0,630 Przemysł leśny 0,450 Wegiel (1) 25,5—27—26,5 (2) 28—28,25—21,4 (3) 29—27,75 (4) 30—28,4 (drobne) 31—29 Nafta 2—2,15—2,1 Nobel 5,65—5,55—5,625; 6 em. 5,15 Cegielski 2,75—2,85—2,795 Fitzner 29—30—29 Lilpop 3,15—3—3,05
Modrzejów (1) 57 (3) 58,5—59,75—59,25 (dr.) 60—64—62 Norblin (1) 3,1—3 (2) 3,2—3,7 Parowozy 1,525—1,8 Pocisk 6,35—6,7—6,5 Rohn 2,4 em. 1,7 Rudzki 9,4—9,8 (2) 9,725—9,85 (3) 9,6—10;1 (dr) 10—10,25 Starachowice 17—15,65—16,8 Suchedniów 17,5 Unia 26—27 Ursus (3) 4,8 Zieleniewski 48—48,5—48,25 Konopie 1,95 Zawiercie 242,5—237,5 Żyrardów 1,650,0—1,600,0—1,575,0 Belpol 0,250 Borkowski 4,5—4,65—4,5 Jabłkowscy 0,740—0,725—0,735 Lloyd 0,450—0,435 Synd. Roln. 7,1—7,2 Tkanina 0,300 Zach. T. dla H i P 0,900 Zeolita 650; 7 em. 0,580—0,575—0,550 Cmielów 8—8,4—8 Haberbusch 25—26—25,75 Klucze 6,2—6,5—6,3 Korek 350—400—395 Granum 1,1—1,2 Polus 800 Spirytus (2) 9,5 (3) 10 (4 i 5) 10,3—10,75 Krakus 10.

My sprzedajemy po zredukowanych cenach

eleganckie palta damskie najnowsze
fasony suknie oraz wszelkie inne
towary i bieliznę damską

Szmechel i Rozner

Piotrkowska 100 i 160. (483)

Smaczny

UNAMEL

Pożywny

najlepszy sztuczny

miód stołowy

znakomity środek do smarowania chleba.

Łyżka stołowa zawiera wartości spożywczych tyle co jedno jajko.

Dr. W. Henatsch

Unistaw, powiat Chełmno (Pomorze).

Do nabycia we wszystkich składach kolonialnych.

PRZEDSTAWICIEL:

Stanisław Berkowski

Łódź, Nawrot 23. 499b

Tani

Oszczędny

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych, skórnych i włosów.
Gabinet licentjona i światłolecz.
Piotrkowska 144 róg ul. Wąs.
Giełkowska 2. Godz. przyjęć od
9—216—8. dla pań 5—6

Dr. F. Skusiewicz

ul. Andrzejka 11
Choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć od 9—11 i od
5—7 i pół. Pami od 5—6.
1316k

Dr. med. Z. GOLC

chor. skórne i wener.
ul. Andrzejka 23.
przyjm. od 11—1 i pół.
i od 5 i pół do 8. (2695)

Okazyjnie

palto męskie z karakulowym
kołnierzem do sprzedania. Ki-
lińskiego 110, m. 2, parter.
498

Mam

domek z ogródkiem do sprze-
dania. Ul. Nowo-Pańska 144
m. 2, parter, lewa strona (prz)
ul. Kątnej

Szkoła rysunku i malarstwa

art. mal. Ryszarda Radwańskiego

została rozszerzona przez utworzenie następujących działów:

- 1) Kursu malarstwa artystycznego,
- 2) malarstwa dekoracyjnego i sztuki stosowanej,
- 3) akt akademicki wieczorny,
- 4) kursu dla nauczycielek i nauczycieli rysunku.

Kierownictwo tych działów objął z dn. dzisiejszym

art. mal. **Stanisław Czajkowski**

Zapisy codziennie przyjmuje Szkoła od 4—6.

Piotrkowska № 99

489-5

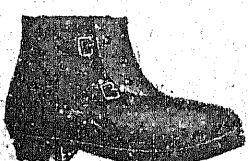
Zakłady Elektrotechniczne

G. K. SZTAJNKE i Inż. B. MEIERHOLD

Łódź, ul. Kilińskiego № 136 a
stary № 112-a, telefon 19-54.

Naprawa silników, prądnic i transformatorów do najwyższych sił i wszelkich aparatów, wchodzących w zakres elektrotechniki. Instalacje samochodów. — Akumulatory. — Instalacje telefonów i sygnalizacji. Dźwigi elektryczne.

(453)

Swój do swego!

Cała Łódź i okolice wiedzą że firma:

Błażejczyk i Gordoni

wyrabia w swoich warsztatach z najlepszych skór robotę gwarantowaną po cenach konkurencyjnych, na dogodnych warunkach i

na raty.

Składy: Drownowska 33. Filja: Łagiewnicka 23. Przyjeżdżajcie i zważajcie na **ozerwone szyldy** z napisem: „Swój do swego“.

UWAGA: Firmy z białymi szyldami do nas nie należą. Dla członków T-wa „Rozwój“ rabat. 425b

Na kredyt

wszelkie towary manufakturowe:

madepolamy, kreasy, towary bielżniane, zefiry na koszule, pościelowe, prześcieradła, obrusy, ręczniki, szewioty, bostony, ubraniowe i kostjumowe towary, frote białe i kolorowe, podszewki, szale i chustki jedwabne sprzedaje po cenach bardzo niskich i na dogodnych warunkach. (425b)

I. SZPERLING,

Łódź, Piotrkowska 39, tel. 2124,
oficyna, lewe wejście, I piętro.

Zawodowa Szkoła kroju szycia i robót ręcznych,

Odnaczona złotym medalem

Mistrzynie cechu **A. KOBYŁOWSKIEJ**

Łódź, ul. Piotrkowska 154.

Kurs kroju pasowania i modelowania, Kurs szycia i mierzenia. Kurs wszelkich robót ręcznych, słoju i robót treblowskich po skończonym kursie uczennice otrzymują świadectwa prywatne i cechowe. Dla pracujących kursy wieczorne. Zapisy w kancelarii szkoły od 10 do 1 ej i od 6 do 8 wiecz. Sprzedaż akcesoriów papierowych. 251A11

Potrzebny

szewc podręczny ul. Miłsz: № 19. 532-1

Rymarze

zaraz potrzebni do szycia pasów. Złazić się na ul. Podleśna 26 540-1

Kupuję

meble, dywany, garderobę samowary, maszyny do szycia i różnc sprzęty domowe

Płacę najlepsze ceny

A. Wajcman, Dzielna 19

w sklepie starych mebli. 526-b

Kupię domek

w mieście z 2 lub 3 pokojami wolnymi do 25 miliardów lub same pokoje. Kilińskiego 75 m. 5, Supera 516

Szwajcarskie gozdziki zioła — znakomicie ułatwiają funkcje szycia. Idealny środek przy zaparciach. Sprzedają apteki i składy apteczne. 29

Potrzebny mechanik

na rowery. Sienkiewicza 30 51

na wypłatę

franki, jedwab, płótno i wszelką manufakturę

Piotr Chari

Piotrkowska 37, (podwórko 316R0

Nie kupujcie towarów!

póki się nie przekonacie że najtaniej kupuje się w sklepie fabrycznym (pod firmą)

„Najtańsze źródło“

Tanio, bo w mieszkaniu prywatnym. Łódź, ul. Dzielna № 36. tel. 15-87.

Madepolamy	Metkał	Kamgarny
Płótno białe	Caiz	Suk o
Płótno kolor.	Chustki	Szewioty
Tyki berch.	Kapy	Korty
Flanele	Obrusy	Bostony
Zefiry	Ręczniki	Gawardyny

UWAGA: Jedyny najtańszy skład zakupów dla kupców i kooperatywy

Załatwiam pocztowe zamówienia solidnie szybko. Ceny fabryczne. Przyjeżdżających do Łodzi prosimy o odwiedzenie naszego składu. 587

Samodzielny ogrodnik

małdzie stałą posadę w bliskości Łodzi. Pierwszeństwo mają żonaci, którzy byli zajęci w zakładach ogrodniczych. bliższych informacji zasięgnąć można u Braci Lange, ul. Andrzeja Nr 21. 484

Wielki wybór obrączek

ślubnych, najrozmaitszych fasonów po cenach b. przystępnych.

JAN CHMIEL

Zakład zegarmistrzowski - jubilerski
4 Nawrot 4 365-10

Na raty i za gotówkę

suknie, bluzki, płaszcze. 525-1

Obuwie męskie i damskie

— poleca —

Chrześcijański Dom Ubiorów

A. CABANEK

ul. Napiórkowska 49. — Filia: ul. Piotrkowska 275.

Na raty! Na raty!

Meble tanie i moderne!

Całe komplet i pojedyncze przedmioty wykonujemy w naszym zakładzie podług najnowszych modeli.

UWAGA: Udzielamy gwarancji za solidne wykonanie.

Franciszek Krzyżowski i S-ka

Zakład stolarski w Łodzi, ul. Napiórkowskiego 7, przy Górnym Rynku. 575s

Istniejąca od 1897 roku

— firma — 585s

„WARGOT“

Piotrkowska 64.

poleca jako nowości karnawałowe:

Kamizelki wełniane i jedw.

Dżempry „

Bluzki etam, trykot, jedwabne

Combinations, Halki, Szlafroki, Fartuszki, Belizna damska.

Krakowskie ubranka dla dziewcząt.

Pantafle Zakop. Wełniaki łowickie

Urzędnikom

na raty materiały!

Na garnitury

„ palta

„ kostjomy

„ saknie

na życzenie z uszyciem oraz

plótna poleca 541

„Globus” Piotrkowska 79.

Pasy koalicyjne 488-b

w dużym wyborze i wszelkiego rodzaju skórzana galanteria

S. Skarziński Piotrkowska 153.

Rowery

części różnych fabryk na składzie. Krzemieński, Piotrkowska 178. Ceny konkurencyjne. 502

Potrzebne panienki

do szydelkowej roboty. Kilińskiego 110, m 2. parter. 500

WĘGIEL

Górnoślaski i Dąbrowiecki kopalń głębokich, z dostawą do fabryk i mieszkań po cenach kopalnianych.

Dla P. P. Piekarzy węgiel płukany orzech I-szy poleca Ch. Berger i S-ka

Łódź, Bocznica i składy: Konstantynowska 107 522-2

Bank Przemysłowców Łódzkich

Spółdz. z ogr. odpow.

ul. Ewangelicka № 15 — rok założenia 1881

podaje do wiadomości, że przyjmuje z oprocentowaniem wkłady oszczędnościowe terminowe (lokaty) na czas od 1 do 12 miesięcy w markach polskich, przeliczając takowe

na Złote Polskie

po kursie ianka złotego, według notowań giełdy warszawskiej.

Każdy zatem może zabezpieczyć swe oszczędności przed spadkiem w aluty. 103b

Teatr „SCALA”

Od jutra gościnne występy teatru

Qui Pro Quo

z Warszawy.

ZESPÓŁ:

Z. Pogorzelska, H. Ordynówna, S. Betcherowa, A. Reńska, E. Bodo, J. Boronshi, L. Lawiński, W. Jastrzebiec, E. Koszowski, G. Cybulski, S. Konarski, M. Stokowski i inni.

Poniedziałek, 5/3, Wtorek 4/3

Program I.

Titine—Kropka w kropkę—Nasi miłusińscy—Rytm amerykański—Złotko, ja tak całuję stódka—Pierot i Colombina.

Środa, 5/3, Czwartek 6/3

Program II.

Chaplin i Kubuś—Vohnsylum—Policzek—Joup—Kafel Bas—Sonia.

Piątek 7/3, Sobota 8/3, Niedziela 9/3,

Program III.

Dr. Steinach—Ach joj!—Kuglarze Karjera—Tango śmierci—Adam i Ewa.

Kierownik art.-lit. Jerzy Boczkowski, Reżyser W. Jastrzebiec, Kapelmistrz Z. Wichler, Baletmistrz E. Koszowski

Początek punktualnie o godz. 8.20 wiecz. 595
Kasa otwarta codziennie od godz. 11-2 i 5-9 wiecz.

Kawaler, lat 43,

nauczyciel muzyki i handlowiec, posiada własną nieruchomość w Łodzi, wartości 20 000 rubli w złocie pragnie poznać pannę lub wdowę bezdzietną, dobrego charakteru również zaoczna, od lat 20 do 40. Cel matrymonialny. Oferty w Rozwoju pod „T. G.” 530

Mąka pszena, kasza, żytnia, kawa zbożowa, groch, młyn z nowych transportów po cenach najprzystępniejszych odpowiadających warunkowi poleca Dom Handlowy

Zenon Lubiński
Senkiewicza 40. 548-1

Na raty

garderoba damska i męska, gotowa i na obiadunek, oraz białe towary, trikotina i wszelkie inne materiały.

„BARBARA”

Łódź, Kilińskiego 41 m. 10 w podwórzu lewa oficyna. 546-1

Pokój kawalerski

elegancko umeblowany z oddzielnym wejściem do sprzedania. Okolica Pastej. Oferty do Rozwoju pod „Zi 1400” 538-1

Młoda

silna i czysta dziewczyna za dobrem wynagrodzeniem potrzebna do wszystkiego. Zgłaszać się Kilińskiego 132 m. 5. 542-1

Pokój

ładny, dąży, słoneczny w okolicy ul. Brzezińskiej, zamienienie na jeden pokój lub z kuchnią, w mieście za copłatą Oferty do Rozwoju pod „J. B. zamiana” 524-1

Chłopiec

może się zgłosić do introligatortni. Zielona 27. 536-1

Chemiczarka

potrzebna młoda energiczna. Zawadzka 16 pralnia. 534-1

Niniejszym podajemy do wiadomości Sz. P., iż z dniem dzisiejszym zostało urochomione

Koncesjonowane biuro elektrotechniczne:
SPÓŁDZIELNIA

„INSTALATOR”

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Piotrkowska № 19. Tel. 28-93.

Zamówienia przyjmują niżej wymienieni członkowie:

Cytrynowski H.	Cegielniana 46.
Cytrynowski A.	Zachodnia 81.
Cytrynowski M.	Konstantynowska 29.
Folwarski	Piotrkowska 197.
Gotlibowski	Zgierska 30.
Jastro W.	Piotrkowska 197.
Kaczmarek	Piotrkowska 284.
Kucharski	Zielona 57.
Lipski H.	Zawadzka 5.
Librach	Nawrot 34.
Russak	Północna 10.
Roth	Zawadzka 23.
„Światło”	Nowomiejska 19.
Szwarc	Wscgodna 35.
Wajswol	Zawadzka 34.

561-1

Biuro czynne od godz. 8-ej rano do 10-ej wiecz.

Stałe dyżury dla reparacji.

Największy wybór i najtańsze ceny w Chrześcijańskim Jarmarku Łódzkim Bronisław Jagoda i S-ka Sp. Akc.

ul. Piotrkowska № 44.

Polecamy obf. zaopatr. wszystkie działy w modne i sez. nowości: **Wetny, kamgarny na garnitury, spodnie pafa, suknie i kostjmy.** Froto, trikoting, satyny, muszliny, kretony, płótna, madapolamy, batysty, zefiry, oksfordy, lniane obrusy, serwetki, ręczniki, chusteczki, kapy, podszewki kapy pluszowe, kilimy, dywany, firanki, **który wawowe, ceraty, ha, nici, bieliznę, kołnierze, krawaty, szelki, skarpetki, pończochy jedwabne rękawiczki, galanterię.** Prowadzimy dział obuwia damskiego i męskiego, **laktierki najnowszych fasonów.**

Specjalnej uwadze polecamy wielki dział konfekcji damskiej, męskiej i dziecięcej z własnych pracowni. **najmodniejsze pafa, garnitury, spodnie, bluski, suknie, trikotinowe i wełniane, płaszcz gumowe.**

Sprzedajemy na raty. 589-0

UWAGA: Nasz magazyn mieści się tylko na I piętro.

Polski Związek Ogrodników

ul. Kilińskiego 50

poleca wykwalifikowanych ogrodników na posady stałe i do robót sezonowych 494

Zginał pies

rasy „Doberman”. Odprowadzić za dużym wynagrodzeniem. Al. Kościuszki 53. Wiadom. u dozorczy. 528

Lecznica Lekarzy specjalistów

Piotrkowska 17, (drugie podwórcze) przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach Röntgen: djagnostyka, leczenie (powierzchowne i głębokie), Szczepienie ospy. Cena od porady 2,000,000 mk.—od 9-ej do 5 ej po południu. (626254)

Oskar Kahlert

Szlifiernia szkła i podlewnia luster 215
Łódź, ul. Wólczańska № 109

Dziś!

CASINO

Dziś!

Wielkiego realizatora
E. A. Dupont'a

„Dwa światy”

Dramat życiowy w 10 potężnych aktach, na tle prawdziwego zdarzenia.

Wykonawcy ról głównych: **Henny Porten** ^{Syn} **Ghetta**, **Ernest Deutz** **Rabi A. Morewski** art. trupy Wileńskiej. Głosny wykonawca roli rabina w sensac. sztuce „Dybuk”

Rzecz dzieje się na dworze cesarskim i w mieście żydowskim.

Specjalnie dobrana ilustracja muzyczna pod dyr. **Leona Kantora**.

Początek przedstawień o 5-ej.

UWAGA: Uprasza się Sz. Publiczność o przybywanie na wcześniejsze seanse celem uniknięcia natłoku przy kasach wieczorowych.

567

ODRON

Ostatnie 2 dni.

OKRĘT ZGROZY

Egzotyczny dramat w 6 aktach.

2-ga serja z cyklu „**BOGINI DŻUNGLI**”

575-1

Film ośniewający bogactwem pomysłów, wyszukanemi przygodami, sensacją, ścinającą krew w żyłach.

Początek przedstawień o 3-ej.

Początek przedstawień o 3-ej.

ODRON

Duży wybór rowerów

i różnych części zapasowych
Przyjmuje do odwieżenia grun-
towego. Rowery firmy „Or-
monde” na składzie.

Przedstawicielstwo fabryki ro-
werów w Warszawie
— Zawadzkiego. —

Sprzedaż detaliczna po ce-
nach hartowych. 569

Łódź, ul. Gdańska 9, Cymerman.

Potrzebny

pomocnik kierownika warsztatu mech.

do fabryki włókienniczej. Wymagane: średnie wykształcenie techniczne, doświadczenie kilkuletnie w prowadzeniu warsztatów, znajomość nowożytnych metod organizacji pracy, energiczny charakter, takt w postępowaniu. Oferty z przebiegiem życia i referencjami składać w administracji nin. pisma pod „Pomocnik kierownika”. 544

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A! Meble różne sprzedają Sienkiewicza 59, oficyna drugie wejście, drugie piętro, mieszkania 26, Piechota. 871-2

Okazyjnie sprzedam psa rocznego dobermana, bardzo zły, za cenę przystępną. Wólczńska 185 m. 5, u p. Mantaja. 862-1

Kamienica i dwa domy z ogrodem przy ulicy Zielonej 8 w Zgierzu sprzedam. Wiadomość przedmieście, Przybyłowski, skład wędlin. 863-2

Sprzedam psa wilczej rasy Bra-
terska 14, przy Kątnej. 865-2

Okazja sklep spożywczy do-
brze prosperujący z mieszka-
niem do sprzedania. Wólcz-
ńska 148. 849-1

Największy wybór towarów
gospodarek, domów, will w
Poznańskim i Kongresówce za
raz do sprzedania. Zgierz Pa-
rzączewska 5, „Pośrednik”.
853-2

Tanio do sprzedania uprząż
na konie wyjazdowe i robo-
cze. S. Skarżyński Piotrkowska
Nr. 135. 859-1

Sklep kolonialny kupię zaraz
Oferty pod „Sklep” w ad-
ministracji Rozwój 864-2

Magiel sprzedam. wiadomość
ul. Wólczńska Nr. 37 m. 8
866-2

Do sprzedania bilard, 4 szyl-
dy i kompl. urządzenie do plis-
wania i karbowania sukien dam-
skich. Wiadomość Andrzeja Nr.
30, F. Józwiak. 867-2

Sprzedam umywalkę z lustrem,
Sotomanę dywanową, zegar,
maszynę, 6 krzesel i stół. Kru-
cza 4 m. 18. 872-1

Sprzedam sklep spożywczy z
jednym pokojem. Pusta 9.
874-2

Rower nowy z wolnym kołem
sprzedam Franciszkańska
58-26. 879-5

Sprzedam maszynę do szycia
krawiecką Piotrkowska Nr.
247 m. 5. 881-3

Duża elegancka szafa sklepowa
z 20 szufladami i z 5 prze-
gradami do sprzedania. Zakąt-
na Nr. 78, sklep. 884-1

Okazyjnie wyprzedam szafę,
Józka, kozetkę, kredens ku-
chenny. Piotrkowska 132-9.
887-1

Sprzedam dwie maszyny dam-
skie bębnową i czółenkową
Singera. Orła 12 m. 21.
895-1

Różne:

Osoba młodsza do skromnego
gospodarstwa domowego po-
trzebna na stałe. Oferty nadaj-
ać do Rozwoju pod „Rzetelna”
817-1

Poszukuję posady ajenta, inka-
senta. Mogę złożyć kaucję.
Łaskawe oferty pod „Inkasent”
850-1

Sporządzanie i legalizacja pla-
nów budowlanych oraz ko-
sztorysty, Piotrkowska 105 „Ko-
łtownia” 855-4

Wszelkie artykuły kolonialne
i spożywcze, oraz szmaliec
amerykański poleca po cenie
konkurencyjnej sklep Antoniego
Kzmierniczaka, Kilińskiego 104
róg Nawroc. 861-2

Potynowany nauczyciel udziela
lekcji w zakresie cśmii klas
Przyspasabia do egzaminów
dla eksternów. 6 Sierpnia 14,
pralni. 856-1

Najtańszy zakup i najdogodniejsze warunki!

Na raty!

z a 1/3 gotówką

różne płotna najpoważniejszych firm
oraz wszelka manufaktura

„**Wygodapol**” Konstantynowska 3
(w podwórzu) Ceny niższe. 563-4

Gramofon, maskaradowe kostju-
my. Bergmann Sienkiewicza
98. 877-1

Potrzebna od zaraz intelligen-
tna panienka znająca się na
kuchni z rekomendacją. Prze-
jazd 86 m. 6. 878-1

Przybłąkał się pies szpic biały.
na grzbiecie ceglady. Prawy
właściciel może odebrać za
zwrotem kosztów. Wólczńska
79, Skalski. 880-2

Potrzebne uczennice do szycia.
Al. Kościuszki 26 m. 21.
883-1

Lekcji języków (spec. francu-
ski) oraz lekcji dokształcają-
cych udziela osoba z wyższym
wykształceniem. Władom ośc
Sienkiewicza 58 m. 2, od 11-2
885-2

Przybłąkał się pies rasy Do-
berman, prawy właściciel
może odebrać za zwrotem kosz-
tów Andrzeja 38, Jan Konecki
886-5

Aptekarz poszukuje umeblowa-
nego pokoju ewent. przy ro-
dzinie. Oferty do Rozwoju dla
„L. G.” 888-2

Potrzebujący maszynę do pisa-
nia, otrzyma takowa darmo
przy pewnych warunkach. Ofer-
ty do Rozwoju pod „Maszyny”
89-1

Potrzebny 1 skrzypek do kin-
Record Zgłosz w piątek i
sobotę od godz 1/2-9 wiecz.
875-1

Nauczyciel muzyki udziela lek-
cji na dętych instrumentach,
teorii muzyki, harmonii oraz
łaciny i arytmetyki dla począt-
kujących. Zielona 15 (Bałuty), Gra-
bowski. 891-1

Obiady z 2-ch lub 3-ch dań.
Wólczńska 109 m. 5 front,
dom prywatny. 892-2

Potrzebna służąca uczciwa i
czysta do gospodarza Sien-
kiewicza 15, Pomorski. 895-1

POSZUKUJE nauczyciela
lub nauczyciel-
ki języka polskiego zam-
w. dzielnicy Górnego Rynku. Ofer-
ty z warunkami pod „A. B. b.”
w eksp”. 894-8

Potrzebna zdolna pracznka do
pralni. Al. Kościuszki 41.
896-2

Zgubione dokumenty

Papiak Józefa i Antonina zgu-
biony osobisty dowód kolejo-
wy za Nr. 18C19-1984. 899-2

Zalewski Zygmunt z ubit nad-
kartę wydaną w Widzowskiej
Mknufakturze w Łodzi. 882-1

Siotowa Bronisława zgubiła do-
wód osobisty wydany w Ło-
dzi. 889-5

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 180.000 mk., za tekstem 120.000 mk., z wyczajnie 80.000 mk., wśród drobnych 100.000 mk., nekrologi 120.000 mk., re-
klamki 120.000 mk., za wiersz milimetry lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 50.000 mk., za wyraz duże litery 500.000 mk.
za wiersz milim., stronica 5 lamów. Tabełkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia
przyjmujemy do godz. 6-ej po 6-ej dolozca się 50 proc. Za terminowe wycożenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiazuje jeszcze
przedtem przyjęte ogłoszenia bez poprzedniego zawiadomienia. Rozwój można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.